

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSTĘP	7
Rozdział I. KULTURA POLITYCZNA W POLSCE I W NIEMCZECH	24
1.1. Zjawisko kultury politycznej – pojęcie, komponenty, interpretacje	24
1.2. Kategoria „pamięci” w kulturze politycznej	31
1.2.1. Kultura polityczna w Polsce	33
1.2.1.1. Polska Rzeczpospolita Ludowa	33
1.2.1.2. Trzecia Rzeczpospolita	46
1.2.2. Kultura polityczna w Niemczech	52
1.2.2.1. Niemiecka Republika Demokratyczna	54
1.2.2.2. Republika Federalna Niemiec	59
1.2.2.3. Zjednoczone Niemcy	69
Rozdział II. POMNIKI I MIEJSCA PAMIĘCI W POLSCE I W NIEMCZECH	91
2.1. Typologia pomników i miejsc pamięci	91
2.2. Wybrane pomniki i miejsca pamięci	95
2.2.1. Pomniki i miejsca pamięci w Polsce	95
2.2.1.1. Auschwitz-Birkenau	95
2.2.1.2. Pomniki katyńskie	103
2.2.1.3. Jedwabne	108
2.2.1.4. Muzeum Powstania Warszawskiego	113
2.2.1.5. Pomniki oporu wobec komunistycznej władzy	120
2.2.1.6. Europejskie Centrum Solidarności	124
2.2.2. Pomniki i miejsca pamięci w Niemczech	128
2.2.2.1. Pomnik Holocaustu	128
2.2.2.2. Topografia Terroru	132
2.2.2.3. „Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie”	134
2.2.2.4. Pomniki niemieckiego ruchu oporu	138
2.2.2.5. Sachsenhausen	143
2.2.2.6. Mur Berliński	145
2.2.3. Miejsca spotkania polskiej i niemieckiej pamięci	151

Rozdział III. WYMIARY POMNIKÓW I MIEJSC PAMIĘCI	158
3.1. Wymiar historyczny	158
3.1.1. Środek dokumentacji historii	158
3.1.2. Symbol pamięci o wydarzeniach historycznych	160
3.2. Wymiar społeczny	176
3.2.1. Spoiwo świadomości społecznej	176
3.2.2. Przestrzeń debaty publicznej	182
3.2.2.1. Debata wokół Pomnika Holocaustu w Berlinie	184
3.2.2.2. Debata wokół zwrotu „polskie obozy śmierci”	190
3.2.2.3. Debata wokół projektu Centrum przeciwko Wypędzeniom	195
3.2.2.4. Debaty wokół lokalizacji wybranych miejsc pamięci	206
3.2.3. Miejsce świętowania	209
3.2.4. Pedagogika pamięci	218
3.2.4.1. Edukacja w Muzeum Auschwitz-Birkenau	239
3.2.4.2. Edukacja w Muzeum Powstania Warszawskiego	247
3.2.4.3. Edukacja w wybranych miejscach pamięci w Niemczech	250
3.3. Wymiar polityczny	256
3.3.1. Medium w przestrzeni politycznej	258
3.3.2. Narzędzie w polityce międzynarodowej	259
3.3.3. Narzędzie instrumentalizacji historii	262
3.3.3.1. Auschwitz-Birkenau	263
3.3.3.2. Pomnik Powstania Warszawskiego	266
3.3.3.3. Pomnik Zwycięstwa Grunwaldzkiego	272
3.4. Wymiar prawny	275
3.4.1. Stan prawny w Polsce	276
3.4.2. Stan prawny w Niemczech	284
3.4.3. Przepisy ponad granicami	291
3.5. Wymiar psychologiczny	292
3.6. Wymiar religijny	302
ZAKOŃCZENIE	313
BIBLIOGRAFIA	329
FOTOGRAFIE	367